

ΘΕΜΑ: Αναθεώρηση του Συντάγματος

1. Η Αναθεώρηση του Συντάγματος το 1975/86 εξελίσσεται σύμφωνα με τις διαδικασίες του άρθρου 110 Σ. Η πρώτη φάση της, η διαπίστωση δηλαδή της ανάγκης αναθεώρησης και ο καθορισμός των διατάξεων που πρέπει να αναθεωρηθούν, ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 1998. Η Βουλή αποφάσισε την αναθεώρηση συνολικά 76 διατάξεων (όχι άρθρων) του Συντάγματος και υπέδειξε την “κατεύθυνση” προς την οποία πρέπει να κινηθεί ο συντακτικός νομοθέτης. Η επόμενη Βουλή κατά την πρώτη σύνοδό της, θα αποφασίσει σχετικά με τις αναθεωρητέες διατάξεις. Για όσες επιτεύχθηκε στην “πρώτη” Βουλή πλειοψηφία 3/5 (= 180) απαιτείται απόλυτη πλειοψηφία στη δεύτερη (=151) και το αντίστροφο. Κατά την ορθότερη άποψη η επόμενη Βουλή δεσμεύεται από την “κατεύθυνση” που υπέδειξε η πρώτη Βουλή.

2. Τα σημαντικότερα σημεία της αναθεώρησης του Συντάγματος, οργανωμένα κατά ενότητες, είναι τα ακόλουθα:

A. Δικαιώματα (άρθρα 4 - 25)

- Αντιρρησίες συνείδησης (4 παρ. 6).
- “Νέα Δικαιώματα”: Δικαίωμα πληροφόρησης (5 Α'), δικαιώματα μεταναστών (5 Β'), προστασία από βιοιατρικούς πειραματισμούς (5Γ'), προστασία προσωπικών δεδομένων (9Α'), ατομικό δικαίωμα στην προστασία του περιβάλλοντος (24 παρ. 1).
- Κατάργηση θανατικής ποινής (7 παρ. 3).
- Ρυθμίσεις για τα ΜΜΕ: Υποχρέωση επανόρθωσης των ΜΜΕ (14 παρ. 5), εγγυήσεις διαφάνειας και πολυφωνίας (14 παρ. 9), καθεστώς ΕΣΡ ως ανεξάρτητης αρχής (15 παρ. 2).
- Ισότητα δύο φύλων: Απάλειψη αποκλίσεων (116 παρ. 2).
- Κύριο σημείο διαφωνίας μεταξύ των δύο μεγάλων κομμάτων ήταν το άρθρ. 16 παρ. 8 σχετικά με τη δυνατότητα σύστασης ΑΕΙ από ιδιώτες. Η διάταξη δεν αναθεωρείται.

B. Ευρωπαϊκή ενοποίηση - Διεθνές δίκαιο (άρθρα 28 και 80)

- Διευκόλυνση της συμμετοχής της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (28 παρ. 2 και 3).

- Νόμισμα: Άρση τυχόν φραγμών στην ΟΝΕ σε ό,τι αφορά την κοπή νομίσματος (80 παρ. 2).

- Εναρμόνιση προς τις εξελίξεις του διεθνούς δικαίου για τη θέση των κανόνων του στην ελληνική έννομη τάξη (28 παρ. 1).

Γ. Πρόεδρος της Δημοκρατίας (άρθρο 32)

- Αποσύνδεση της διαδικασίας εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας από την απειλή διάλυσης της Βουλής (32).

Δ. Κόμματα - Εκλογικό σύστημα - Κοινοβούλιο - Βουλευτές (άρθρα 51 - 80)

- Κόμματα: Κατοχύρωση της κρατικής οικονομικής ενίσχυσης και της δημοσιότητας των δαπανών, κομμάτων και βουλευτών (29 παρ. 2).

- Εκλογικό σύστημα: Ισχύς εκλογικού συστήματος από τις μεθεπόμενες βουλευτικές εκλογές (54 παρ. 1).

- Βουλευτές: Επανακαθορισός κωλυμάτων (56 παρ. 1 και 3) και ασυμβιβάστων, έκπτωση από το βουλευτικό αξίωμα σε περίπτωση υπέρβασης των εκλογικών δαπανών (57).

- Κοινοβούλιο: Ψήφιση νομοσχεδίων από τις επιτροπές (68 παρ. 1), αντιμετώπιση του προβλήματος των “τροπολογιών” (74 παρ. 5), εισαγωγή του προϋπολογισμού δύο μήνες πριν από την έναρξη του Οικονομικού Έτους (79 παρ. 3 και 7).

Ε. Δικαιοσύνη (άρθρα 87 - 100)

- Επιλογή Προέδρων και Αντιπροέδρων των Ανωτατων Δικαστηρίων μετά από πρόταση ειδικού οργάνου (90 παρ. 1-5).

- Αποδοχές δικαστικών λειτουργών. Πρόβλεψη ειδικής διαδικασίας για την επίλυση σχετικών διαφορών (88 παρ. 2).

- Απερρίφθη η σύσταση Συνταγματικού Δικαστηρίου .

ΣΤ. Διοίκηση (άρθρα 101 - 120)

- Ανεξάρτητες αρχές: Πρόβλεψη σύστασης ανεξάρτητων δημόσιων αρχών (101 Α'). Απερρίφθη πρόταση της ΝΔ να καταστεί η Τράπεζα της Ελλάδος ανεξάρτητη αρχή. Ο Συνήγορος του Πολίτη κατοχυρώνεται συνταγματικά (103 παρ. 9), όπως και το ΕΣΡ (15 παρ. 2).

- Κατοχύρωση της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης και της οικονομικής και διοικητικής αυτοτέλειας όλων των βαθμίδων ΟΤΑ (102).

- Συνταγματική κατοχύρωση των ρυθμίσεων του ν. 2190/94 για τις προσλήψεις στον ευρύτερο δημόσιο τομέα (103 παρ. 7).

Αθήνα, 31 Ιανουαρίου 2000

dis.A/DI/AnathGian.doc/31.1.00/p.1-4/rp